

Odstępstwa od obecnych ram prawnych UE

odzyskanie przestrzeni decyzyjnej przez państwa

1 Prawo opt-in/opt-out Dobrowolny udział państw we wspólnej polityce migracyjnej UE

Rozszerzenie mechanizmu stosowanego przez Danię i Irlandię pozwoliłoby państwom członkowskim samodzielnie decydować o zakresie uczestnictwa w unijnej polityce migracyjnej i azylowej.

2 Klauzula „notwithstanding” Nadzwyczajna reakcja rządu narodowego na kryzys graniczny

Wprowadzenie klauzuli umożliwiającej parlamentom narodowym czasowe odstąpienie od unijnych zobowiązań migracyjnych przywróciłoby zdolność reagowania w sytuacjach nagłej presji na granicę.

3 Jednostronne zawieszenie stosowania prawa UE Ostateczny środek w razie blokady reform traktatowych

W przypadku trwałego impasu reform możliwe staje się jednostronne zawieszenie najbardziej szkodliwych elementów prawa UE w celu ochrony porządku publicznego i bezpieczeństwa państwa.

4 Ograniczenie jurysdykcji ETPC Odzyskanie realnej kontroli nad granicami i deportacjami

Zawieszenie stosowania Europejskiej Konwencji Praw Człowieka lub jej wypowiedzenie umożliwiłoby państwom skuteczne prowadzenie detencji, wydalenia i ochrony granic bez paraliżu orzeczniczego.

5 Odstąpienie od Protokołu z 1967 r. Przywrócenie elastyczności i zdolności reagowania w polityce azylowej

Wypowiedzenie Protokołu nowojorskiego z 1967 r. do Konwencji genewskiej pozwoliłoby odbudować politykę azylową dostosowaną do realnych możliwości państw i skali presji migracyjnej.

Aby skutecznie odpowiedzieć na kryzys migracyjny, państwa członkowskie muszą odzyskać pełną kontrolę nad polityką migracyjną i azylową. Powinny same decydować o tych kwestiach — tak jak robią to już Dania i Irlandia. Dzięki temu będą mogły dostosować swoje działania do rzeczywistych potrzeb bezpieczeństwa, interesu narodowego i oczekiwań obywateli. Czas zmienić kilka utrwalonych zasad, które w praktyce odebrały państwom kontrolę nad granicami. Chodzi przede wszystkim o zbyt szeroko rozumianą zasadę non-refoulement, automatyczne prawo do azylu oraz obowiązujące reguły łączenia rodzin. Jeśli państwa narodowe nie podejmą szybkich i zdecydowanych działań, Europa straci zdolność do ochrony własnych granic.

18 propozycji na rzecz renacjonalizacji polityki migracyjnej i azylowej w UE

Jednolita polityka migracyjna UE ignoruje realne różnice między państwami i prowadzi do przeciwnych, konfliktowych rozwiązań. Odpowiedzią powinna być renacjonalizacja decyzji migracyjnych.

Nowy model polityki migracyjnej

odwrócenie mechanizmów sprzyjających nadużyciom

6 Infrastruktura graniczna UE Stałe finansowanie fizycznej ochrony granic zewnętrznych Unii Europejskiej

Przeznaczenie środków unijnych na fizyczną infrastrukturę graniczną umożliwiłoby realną i trwałą ochronę granic zewnętrznych UE, zwłaszcza w najbardziej obciążonych państwach frontowych.

7 Fundusze UE a współpraca migracyjna Wsparcie finansowe uzależnione od skutecznych powrotów migrantów do krajów pochodzenia

Uzależnienie pomocy finansowej UE od faktycznej współpracy państw trzecich przy przyjmowaniu własnych obywateli przywróciłoby skuteczność polityki zewnętrznej i odpowiedzialne wydatkowanie środków publicznych.

8 Zatrzymanie migrantów nielegalnych Realne wykonanie decyzji o wydaleniu zamiast fikcyjnych powrotów

Dopuszczenie długoterminowej detencji migrantów przebywających nielegalnie do czasu wykonania decyzji o wydaleniu przywróciłoby skuteczność procedur powrotowych i zapobiegło systemowemu uchylaniu się od prawa.

9 Azyl poza terytorium UE Procedury azylowe prowadzone w bezpiecznych państwach trzecich zamiast na terytorium UE

Prowadzenie procedur azylowych poza UE ograniczyłoby instrumentalne wykorzystywanie azylu jako drogi nielegalnej migracji i zwiększyło skuteczność ochrony osób realnie wymagających pomocy.

10 Przepisy graniczne Schengen Jasne zasady umożliwiające skuteczną ochronę granic zewnętrznych

Doprecyzowanie przepisów Schengen umożliwiłoby strażom granicznej wykonywanie podstawowych zadań ochrony granic zewnętrznych bez ryzyka podważania każdej interwencji na drodze sporów prawnych.

11 Swoboda przemieszczania Pełne prawo przemieszczania się w Schengen wyłącznie dla obywateli UE

Zachowanie swobody przemieszczania wyłącznie dla obywateli UE ograniczyłoby wtórne migracje i nielegalne przemieszczanie się migrantów między państwami członkowskimi.

12 Zasady składania wniosków azylowych Azyl dostępny wyłącznie w ramach legalnego wjazdu i jasno określonych procedur

Wprowadzenie zasady zakazu składania wniosków azylowych po nielegalnym przekroczeniu granicy ograniczyłoby instrumentalne wykorzystywanie azylu do blokowania wydalenia.

13 Umowy o powrotach migrantów Umowy zobowiązujące kraje pochodzenia do przyjmowania migrantów

Odzyskanie przez państwa kompetencji do samodzielnego zawierania umów readmisyjnych umożliwiłoby szybsze, skuteczniejsze i lepiej dopasowane powroty migrantów do krajów pochodzenia.

Ponowne określenie roli organizacji pozarządowych

porządkowanie odpowiedzialności i przejrzystości

16 System ratownictwa morskiego (SAR) Humanitarna pomoc bez tworzenia korytarzy nielegalnej migracji

Nowe zasady działań ratowniczych oddzieliłyby humanitarny obowiązek ratowania życia od automatycznego przewożenia migrantów do portów UE, ograniczając nadużycia systemu oraz współpracę z siatkami przemytniczymi.

17 Finansowanie organizacji pozarządowych Pełna przejrzystość, kontrola i odpowiedzialność wydatkowania środków UE

Uzależnienie finansowania unijnego od rygorystycznych zasad przejrzystości, audytu i odpowiedzialności prawnej zapobiegłoby wykorzystywaniu środków publicznych do działań sprzecznych z prawem migracyjnym.

18 Zakaz finansowania nielegalnej migracji Zero tolerancji dla wspierania przemytni i nielegalnego wjazdu

Wprowadzenie jednoznacznego zakazu bezpośredniego i pośredniego finansowania organizacji ułatwiających ochronę nielegalną migrację wzmocniłoby ochronę granic i spójność unijnej polityki migracyjnej.

Źródła mapy: krajowe ministerstwa spraw wewnętrznych (Włochy, Grecja, Hiszpania), EUAA (dawniej EASO), Frontex, dokumenty wykonawcze prawa migracyjnego państw członkowskich.

14 Łączenie rodzin i integracja Decyzje dotyczące osiedlania i integracji migrantów ponownie w gestii państw narodowych

Odebranie UE kompetencji w zakresie łączenia rodzin i integracji przywróciłoby państwom pełną i suwerenną kontrolę nad skalą i warunkami legalnego osiedlania się migrantów.

15 Rola Frontexu w ochronie granic UE Agencja operacyjnego wsparcia państw, a nie instytucja sprawująca nadzór

Przywrócenie Frontexowi roli agencji wsparcia państw w ochronie granic, przy wyłączeniu NGO z jego struktur, zwiększyłoby skuteczność działań i zaufanie państw członkowskich.

Europa pod presją migracyjną

Bezprecedensowy napływ setek tysięcy uchodźców obciąża wschodnie i południowe granice UE, skąd migranci nielegalnie przemierzają się dalej do bogatszych państw północy i zachodu. Układ szlaków, koncentracja punktów rejestracji oraz infrastruktury detencyjnej pokazują, że kryzys migracyjny ma charakter trwały i systemowy. Brak skutecznej kontroli granic zewnętrznych grozi dalszą eskalacją presji migracyjnej i destabilizacją systemów państw członkowskich.

W państwach peryferyjnych i wschodnich UE ośrodki relokacji i koncentracji mają mniejszą skalę, lecz potwierdzają, że presja migracyjna obejmuje całe terytorium Unii, a nie wyłącznie kraje południa.

Przeczytaj raport

